

कर्म ब्रह्मिः कर्म भेदतः । नरश्चेत् क्षत्रिगोरस्तावा-
 षिजप्रश्नायनुष्ठितौ । संशयं लभते किञ्चित्तेन राजा
 विमर्हते । धनिनः पूजयेन्नित्यं पान्थाच्छादनभोजनैः ।
 वृत्तव्याशातुग्दह्नीध्वं प्रजाः सह मयेति वै । अङ्गमेत-
 न्नाहङ्गाजत्रे धनिनो नाम भारत । कङ्कदं सर्वभूतानां
 धनस्थो नात् संशयः । प्राज्ञः शूरो धनस्थश्च स्वामी
 धान्मि क एव च । तपस्वी सत्यवादी च बुद्धिर्मान्सापि
 रक्षति । तस्मात् सर्वेषु भूतेषु प्रीतिमान् भव पार्थिव । ।
 सद्यमार्ज्जविक्रोधमाह्वयंस्तु फालय । एवं दण्डश्च
 कोषश्च मितं भूमिश्च लपस्यसे । स्यात्तर्ज्जवपरो राज-
 न्मित्रके प्रवृत्तान्वितः” । १६ तदाधारे गृहे जटा० (खाज-
 नावर) “तस्मात्तद्विजेभ्योदत्त्वाह्वं मङ्गं कोषे निवेशयेत्”
 मनुः । १७ मेघे निघ० ।

कोश(घ)कार पु० कोशं(घं)करोति क-अण् उप०स० । १ खड्-
 गाद्यावरणकारके स्त्रियां टाप् सि०कौ० तस्य पत्नी डीप् ।
 सुगंधवेधमते ईप् । “नेकृत्यै कोषकारीम्” यजु०
 २०।१३। “खड्गावरणकोश(घ)कारिणीम् स्त्रियम्” बेददी०
 २३ लुभेदे शब्दरत्ना० । कोषं स्ववेदनं तन्मिः करोति
 क-अण् । ३ कीटभेदे (गुटिपोका) । “संवेष्टमानं ब्रह्मिः
 मोहात्तन्मिरात्मजैः । कोषकारमिवात्मानं वेष्टयन्नाय-
 वध्यते” भा०शा० ३३१ अ० ।

कोश(घ)कृत् त्रि० कोषं खड्गाद्यावरणं वेदनं वा करोति
 क-णिप् इत् ० १ कोषकारार्थे । २ लुभेदे सुश्रुतः “नेपा-
 लो दीर्घपत्वश्च नीलपोरोऽथ कोषकृत्” सुश्रु० इच्छुभेदोक्तौ

कोश(घ)चञ्च पु०कोशः चञ्चौ यस्य । सारसपक्षिणि शब्दच०
 कोश(घ)पाल पु० कोषं राज्याङ्गघनसंचयं पालयति पालि-
 अण् उप०स० । कोषरक्षके तल्लण्डुक्तं हेमा० फरि०ख०
 लक्षणसमुच्चये । “घातवस्त्राजिनादीनां रत्नानां प्रविभा-
 गवित् । विज्ञाता फलशुसाराणाभसंहार्यः शुचिः
 सदा । निपुणश्चाप्रमत्तश्च धनाध्यक्षः प्रकीर्तितः । आयद्वारेषु
 सर्वेषु घनाध्यक्षसमानराः । व्ययद्वारेषु च तथा
 कर्त्तव्याः प्रथिवीक्षिता । आयव्ययज्ञो लोकज्ञो देशेत्-
 पत्तिविशारदः । कृताकृतज्ञो ध्यानानं ज्ञेयः स्वादर्धरक्ष-
 कः” । “निर्यान्तु कोश(घ)पालाश्च कुरुक्षेत्राभ्यर्षः प्रति”
 भा० आश्र० २२ अ० । खलु कोश(घ)पालकोऽप्यल ।

कोश(घ)फल न० कोशे(घे)फलमस्य । ककाले अमरः
 २ महाकोषातक्याम् स्त्री अजा० टाप् । श्वपुत्र्यां च स्त्री
 राजनि० गौरा० डीप् ।

कोशयी पु० कुश-या० अयी । स्वस्यदिपुस्य” । “कोशयीर्दश
 वाजिनोऽदात्” ऋ० ६।४७।२२ । छान्दसः प्रयोगः

कोश(स)ला स्त्री कुश(स) वृषा० कलं नि० गुणः । १ सरयू-
 तटस्थायामथौध्वर्यां पुर्यां २ तट्टु क्त देशे पु० व० व० । “कुन्-
 लाः काशिकोश(स)लाः” भा० भी० ६ अ० जनपदकथने ।
 पूर्वदिक्स्थदेशभेदेषु प्राच्यकोशलेषु पु० व० व० ते च कोशल-
 कावर्द्धमानश्च” वृ० व० कर्म विभागे पूर्वस्यासुक्ताः । कश्चि-
 देकत्वमपि । “कोश(स)लोनाम् सुदितः स्त्रीतो जनपदो-
 षहान् । निविष्टः सरयूतीरे पशुधान्यसन्द्विमान्”
 रामा० १।५।५ । कोशलदेशोद्विविधः प्राच्योत्तरभेदाद् तत्र
 अथोध्यायुक्तदेशस्थोत्तरकोशलत्वम् “पितृरनन्तरसुत्तरको-
 शलान्” “तस्मै विद्वज्योत्तरकोश(स)लानाम्” “प्रिया-
 सखीरुत्तरकोशलेश्वरः” रघुः प्राच्यकोशलास्तु कोशल-
 शब्दे वध्यते । तद्देशस्य राजा जत्र । कौस(श)ल्य कोशलदे-
 शब्दे “कौ(श)सल्यइत्यु चरको(श)सलानाम्” रघुः स्त्रियं
 टाप् कौसल्या । “कौसलपानन्दिवर्द्धनोरामः” रामा०

कोश(म)लात्मजा स्त्री कोश(स)जाः पूर्वकोश(स)लदेशः
 लक्षणया तदविपः तस्यात्मजा । प्राच्यकोशलाधिपत्प-
 सुत्तयासु सामसातरि शब्द०

कोशलिकं न० कुशलाय कर्मणे दीयते ठक् वृषो० औत्त्वम् ।
 निजकार्यसाधनार्थं राजादिकार्यकरेभ्यो दीयमाने उत्-
 कोचे (घुस) हेम० कौशलिकमिति पाठान्तरं साधु

कोश(घ)वत् त्रि०कोषः(श)अस्यस्य सतपु सस्य वः । १ कोश(घ)-
 युक्ते । “घस्यात्मा कोषघंसापि देवराज इवापरः” भा०
 आश्र० २ अ० । स्त्रियां डीप् कोश(घ)वती सा च २ को-
 षागकीदृशे “दन्तीयुतं वा मगधोद्भवानां कलकं पिबेत्
 कोषवतीरसेन” “शुकाख्याकोषवत्योश्च मूलं मदन एव-
 च” “जीमूतकैः कोशवतीफलैश्च दन्तीद्रवन्तीतिदृतासु-
 चैव” इति च सुश्रु०

कोश(घ)वासिन् पु० कोशे(घे)वसति वस-णिनि ७त० । को-
 षाध्यन्तरस्थो जन्तुभेदे “कोशवासिनां पादिनां च तदेव”
 (अनुपानम्) सुश्रु० कोशस्थशब्दे विद्वितः

कोश(घ)वृद्धि पु० कोषस्य सुकुलस्य वृद्धियेत । १ कुरण्डक वृत्ते ।
 इत् ० । २ अण्डकोषवृद्धौ रोगभेदे श्वनसञ्चयवृद्धौ च स्त्री
 कोश(घ)शायिका स्त्री कोषे(घे) पिधानमध्ये शेते शी,
 खलु ७त० अतदत्त्वम् । क्षुरिकायां जटाधरः

कोश(घ)स्तुत् पु० कोशं(घं)करोति क-क्लिप् नि० सुट् । कोष-
 कारके जन्तुभेदे (गुटिपोका) “त्यजेत् कोश(घ)स्तुत्”